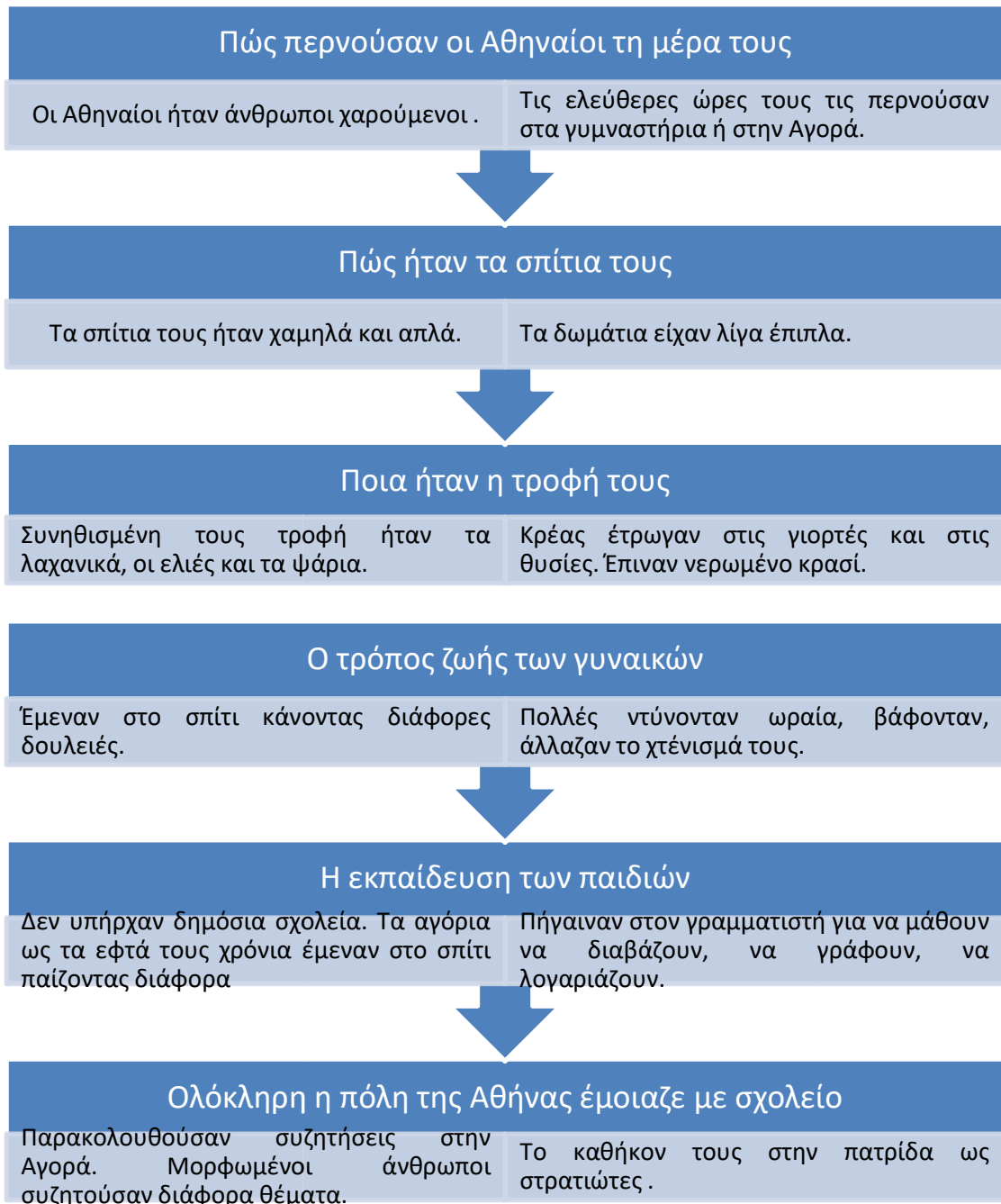

Βοηθητικό σχεδιάγραμμα

Κεφάλαιο 22: Η καθημερινή ζωή και η εκπαίδευση των Αθηναίων

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 22

Η καθημερινή ζωή και η εκπαίδευση των Αθηναίων

Οι Αθηναίοι χαίρονταν τη ζωή τους. Οι γυναίκες ασχολούνταν κυρίως με το σπίτι. Οι νέοι μπορούσαν να μορφωθούν παρακολουθώντας σπουδαίους ανθρώπους να συζητούν.

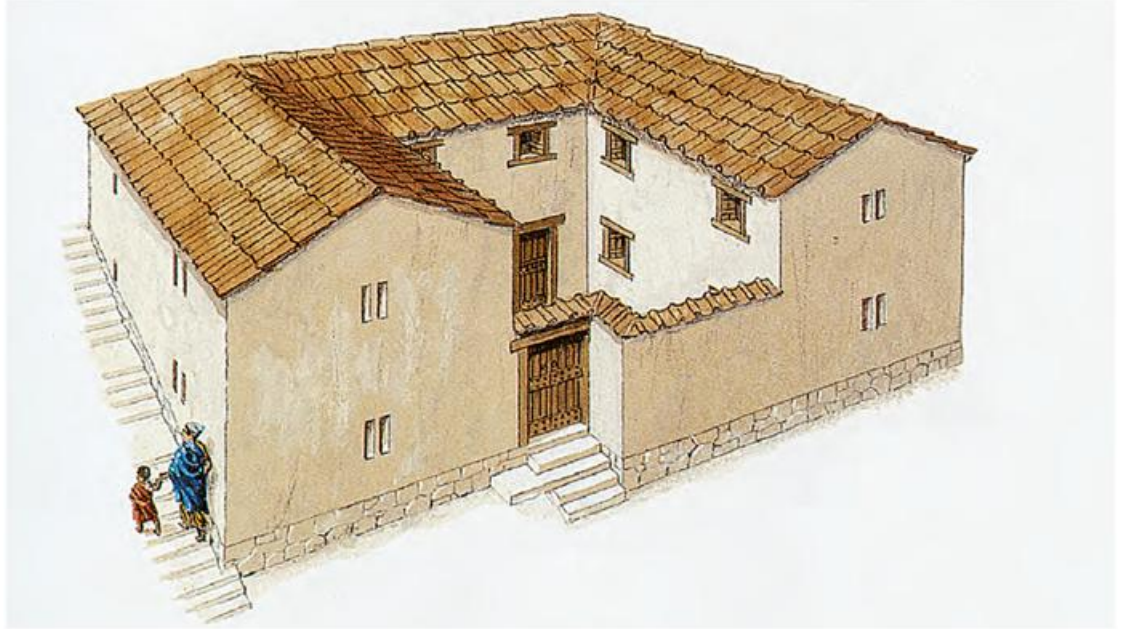
Πώς περνούσαν οι Αθηναίοι τη μέρα τους

Οι Αθηναίοι ήταν άνθρωποι χαρούμενοι και φρόντιζαν κάθε στιγμή να περνούν καλά. Τις ελεύθερες ώρες τους τις περνούσαν στα γυμναστήρια ή στην Αγορά, όπου συζητούσαν τα καθημερινά προβλήματα.

Πώς ήταν τα σπίτια τους

Τα σπίτια τους ήταν χαμηλά και απλά, χωρίς παράθυρα στον δρόμο. Τα

δωμάτια είχαν λίγα έπιπλα, τα πιο απαραίτητα.

Ποια ήταν η τροφή τους

Συνηθισμένη τους τροφή ήταν τα λαχανικά, οι ελιές και τα ψάρια, που τότε ήταν άφθονα. Κρέας έτρωγαν στις γιορτές και στις θυσίες που έκαναν προς τιμήν των θεών. Όταν διασκεδάζαν, έπιναν κρασί, νερωμένο όμως. Αυτό τους έδινε χαρά, χωρίς να μεθάνε.

Ο τρόπος ζωής των γυναικών

Οι γυναίκες έμεναν στο σπίτι κάνοντας διάφορες δουλειές. Είχαν να μαγειρέψουν, να ζυμώσουν, να υφάνουν. Σπάνια έβγαιναν έξω, κυρίως στη διάρκεια κάποιας επίσημης γιορτής. Αυτό δε σημαίνει όμως πως δεν ενδιαφέρονταν για τον εαυτό τους. Πολλές ντύνονταν ωραία, βάφονταν, άλλαζαν το χτένισμά τους. Κάποιες είχαν πολλές υπηρέτριες για να τους κάνουν τις δουλειές. Αντίθετα στη Σπάρτη οι γυναίκες έπαιρναν μέρος σε πολλές εκδηλώσεις και συμπεριφέρονταν πιο ελεύθερα.

Η εκπαίδευση των παιδιών

Στην Αθήνα δεν υπήρχαν δημόσια σχολεία, όπως έχουμε σήμερα. Τα αγόρια ως τα επτά τους χρόνια έμεναν

στο σπίτι παίζοντας διάφορα παιχνίδια. Μετά από αυτή την ηλικία οι γονείς τα έστελναν με τη συνοδεία ενός παιδαγωγού στον γραμματιστή. Εκεί θα μάθαιναν να διαβάζουν, να γράφουν και να λογαριάζουν. Ο κιθαριστής τούς μάθαινε να παίζουν κιθάρα και λύρα.

2. Σχολείο στην αρχαία Αθήνα. Ο κιθαριστής και ο γραμματιστής κάνουν μάθημα. Στην άκρη δεξιά κάθεται ο παιδαγωγός. Απεικόνιση από ερυθρόμορφο αγγείο του 5ου αιώνα π.Χ. (Αρχαιολογικό Μουσείο του Βερολίνου)

Ολόκληρη η πόλη της Αθήνας έμοιαζε με σχολείο

Ανώτερα σχολεία δεν υπήρχαν. Ο κάθε νέος μπορούσε να μάθει πολλά πράγματα παρακολουθώντας συζητήσεις στην Αγορά και σ' άλλα μέρη. Η πόλη έμοιαζε με σχολείο, όπου

μορφωμένοι άνθρωποι συζητούσαν διάφορα θέματα.

Το καθήκον τους στην πατρίδα ως στρατιώτες

Μετά πήγαιναν στρατιώτες, δίνοντας όρκο ότι θα κάνουν το καθήκον τους στην πατρίδα. Στον στρατό υπηρετούσαν δυο χρόνια.

παράθεμα 1 Πρόσκληση σε γεύμα

Παρακώρη: Ηρακλή μου αγαπητέ, μας ήρθες πάλι; Έλα μέσα. Η Περσεφόνη, μόλις έμαθε τον γυρισμό σου, αμέσως ζύμωσε ψωμιά, έβαλε στη φωτιά δύο τρία καζάνια φάβα, στη θράκα σου έψησε ολόκληρο βόδι, σου έφτιαξε πίτες και τηγανίτες. Έλα μέσα.

Ξανθίας: Ευχαριστώ πολύ.

Παρακώρη: Μη φεύγεις, μη!

Για σένα βράζει πουλερικά και σου καβούρδισε στραγάλια και σου ετοίμασε γλυκό κρασί.

Ξανθίας: Είσαι πολύ ευγενική.

Ο μάγειρας ετοιμαζόταν να βγάλει των ψαριών τις φέτες από τη σχάρα και το τραπέζι ήταν στρωμένο.

Αριστοφάνης, Βάτραχοι, στ. 503-518 (διασκευή)

παράθεμα 2 Τα κυριότερα παιχνίδια των παιδιών της αρχαίας Ελλάδας

Τα παιδιά της αρχαίας Αθήνας αλλά και όλης της Ελλάδας έπαιζαν με τη σφαίρα και την μπάλα, με το στεφάνι, με τη σβούρα, με τα κοκκαλάκια, το κουτσό, το παιχνίδι του αρνιού που πηδά, τον εφεδρισμό, παιχνίδι σύμφωνα με το οποίο έπρεπε να παίρνεις επάνω στην πλάτη σου έναν φίλο σου. Έπαιζαν με βόλους ή καλύτερα με καρύδια κάπως έτσι: έριχναν ένα καρύδι πάνω σε τρία άλλα που σχημάτιζαν πυραμίδα. Ο νικητής που χαλούσε την πυραμίδα έπαιρνε τα καρύδια. Όταν έπαιζαν το παιχνίδι που είναι γνωστό σαν δέλτα, χάραζαν στο χώμα ένα τρίγωνο. Νικούσε όποιος πετούσε το καρύδι μέσα στο τρίγωνο και έπαιρνε όλα τα καρύδια. Άλλοτε έσκαβαν στο έδαφος ένα λακκάκι και προσπαθούσαν να ρίξουν τα καρύδια μέσα σε αυτό. Ένα παιχνίδι ισορροπίας ήταν ο ασκολιασμός. Συναγωνίζονταν ποιος θα κρατούσε περισσότερη ώρα ισορροπία σε ένα ασκί γεμάτο κρασί που πριν το είχαν αλείψει με λάδι. Γνωστά επίσης στους αρχαίους ήταν τα ξυλοπόδαρα καθώς και το παιχνίδι που λέμε εμείς γιογιό. Αυτό ήταν ξύλινο ή μεταλλικό ή πήλινο. Έπαιζαν ακόμη και με κομμάτια από σπασμένα αγγεία ή με πέτρες που τις πετούσαν όσο πιο κοντά μπορούσαν σε μια γραμμή χαραγμένη στο έδαφος.

Ρομπέρ Φλασελιέρ, Ο δημόσιος και ιδιωτικός βίος των αρχαίων Ελλήνων (διασκευή).

Αφού διαβάσετε το κείμενο, να καταγράψετε τα παιχνίδια που έπαιζαν τα παιδιά και μετά να πείτε ποια από αυτά παίζετε κι εσείς σήμερα.

4. Πήλινο αλογάκι (Αρχαιολογικό Μουσείο Αθηνών)

1. Πώς περνούσαν τη μέρα τους οι άνδρες και πώς οι γυναίκες στην αρχαία Αθήνα;
2. Πώς μάθαιναν τα παιδιά γράμματα στην αρχαία Αθήνα;

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 22: Η καθημερινή ζωή και η εκπαίδευση των Αθηναίων

1. Να παρατηρήσεις τις παραστάσεις των αγγείων και να γράψεις ποια είναι τα επαγγέλματα των ανθρώπων που φαίνονται σ' αυτές.

σιδηρουργός - σιδεράς

ψαράς - ιχθυοπώλης

κρεοπώλης

2. Κάνε τη σωστή αντιστοίχιση.

Η σημερινή γυναίκα με ποια από τις δύο μοιάζει;

3. Στην αγορά της Αρχαίας Αθήνας υπήρχαν τα καταστήματα και τα δημόσια κτίρια. Εκεί σύχναζαν οι Αθηναίοι πολίτες τόσο για να ψωνίσουν όσο και για να συζητήσουν. Στην αγορά πηγαίνουμε κι εμείς σήμερα. Ποιο μέρος του τόπου που ζούμε ονομάζεται έτσι; Για ποιους λόγους το επισκεπτόμαστε;

.....

.....

.....

.....